

2007. június 7., csütörtök

24. felhívja az EU-t, hogy erősítse meg álláspontját a fentebb ismertetett aggályok vonatkozásában, különösen az egyetemes időszaki felülvizsgálat és a különös eljárások felülvizsgálata tárgyában, amelyek alapvető fontosságúak a UNHRC jövőbeni hatékony működése szempontjából; felhívja az EU-t, hogy utasítson el minden olyan kompromisszumot, amely gyengítené a UNHRC-nak az emberi jogok védelme és előmozdítása tekintetében a világban betöltött szerepét;

25. ismételten felszólítja az EU-t, hogy a harmadik országoknak nyújtott segélyeket és politikai támogatást hatékonyabban hasznosítsa ezen országok UNHRC-val folytatott együttműködésének ösztönzése érdekében;

26. úgy ítéli meg, hogy az EU tagállamainak következetesen és koordináltan kell fellépniük annak érdekében, hogy a UNHRC sikeréhez hozzájáruljanak;

27. várakozással tekint az Emberi Jogi Albizottság megbízásából a UNHRC tagjainak emberi jogi helyzetéről és az EU-tagállamok által a UNHRC-ban betöltött szerep hatékonyságáról készülő tanulmány elé;

28. felhívja azon országokat, amelyek emberi jogi záradékokat tartalmazó megállapodásokat kötöttek az EU-val, hogy működjenek együtt az EU-val a UNHRC felkészültségének növelésében az emberi jogoknak világszerte történő előmozdítása terén; felhívja az Európai Parlament közös parlamenti küldöttségeit és közgyűléseit, hogy üléseik során vizsgálják meg ezt a szempontot;

29. megbízza a UNHRC ötödik ülészakán részt vevő európai parlamenti küldöttséget, hogy az ebben az állásfoglalásban megfogalmazott aggályokat kifejtse, és felhívja a küldöttséget, hogy látogatásáról tegyen jelentést Emberi Jogi Albizottság számára, valamint hasznosnak ítéli, hogy a UNHRC vonatkozó üléseire a jövőben is küldjenek európai parlamenti delegációt;

*

* *

30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ Biztonsági Tanácsának, az ENSZ főtitkárának, a 61. ENSZ Közgyűlés elnökének, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa elnökének, az ENSZ emberi jogi főbiztosának és a Külügyi Bizottság által létrehozott EU-ENSZ munkacsoportnak.

P6_TA(2007)0236

A művészek társadalmi megítélése

Az Európai Parlament 2007. június 7-i állásfoglalása a művészek társadalmi megítéléséről (2006/2249(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezményre,
- tekintettel a Bizottság „Megkülönböztetésmentesség és esélyegyenlőség mindenki számára – Keretstratégia” című közleményére (COM(2005)0224),
- tekintettel a Bizottság „A munkajog korszerűsítése – szembenézve a XXI. század kihívásaival” című zöld könyvére (COM(2006)0708),
- tekintettel 2002. október 22-i állásfoglalására a színház és az előadóművészetek dinamizmusának fontosságáról a kibővített Európában ⁽¹⁾,

(¹) HL C 300. E, 2003.12.11., 156. o.

2007. június 7., csütörtök

- tekintettel 2003. szeptember 4-i, a kulturális iparágakról szóló állásfoglalására ⁽¹⁾,
 - tekintettel 2005. október 13-i, az európai kultúra szerves részét képező cirkusz előtt álló új kihívásokról szóló állásfoglalására ⁽²⁾,
 - tekintettel a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
 - tekintettel a szociális biztonsági rendszerek koordinációjáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
 - tekintettel az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾,
 - tekintettel az Európai Unió művészeinek helyzetéről és szerepéről szóló, 1999. március 9-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
 - tekintettel a bérleti jogról és a haszonkölcsonzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁷⁾,
 - tekintettel a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejének összehangolásáról szóló, 2006. december 12-i 2006/116/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁸⁾,
 - tekintettel az Európai Közösségek Bíróságának C-178/97. számú, Barry Banks és társai kontra Théâtre Royal de la Monnaie ügyben hozott 2000. március 30-i ítéletére ⁽⁹⁾,
 - tekintettel az Európai Közösségek Bíróságának C-255/04. számú, az Európai Közösségek Bizottsága kontra Francia Köztársaság ügyben hozott 2006. június 15-i ítéletére ⁽¹⁰⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére (A6-0199/2007),
- A. mivel a művészet munkának és szakmának is tekinthető;
- B. mivel a fent említett ítéletek és a 96/71/EK irányelv egyaránt sajátosan az előadóművészi tevékenységre vonatkoznak;
- C. mivel a művészet legmagasabb fokú gyakorlása megkívánja a lehető legfiatalabb korban felébredő érdeklődést az előadó-művészet világa s a kultúra iránt, továbbá a kulturális örökségünk legfontosabb alkotásainak megértéséhez szükséges adottságok birtoklását;
- D. mivel több tagállamban bizonyos művészi foglalkozások nem rendelkeznek jogi státusszal;
- E. mivel a rugalmasság és a mobilitás elválaszthatatlanok egymástól a művészeti foglalkozások gyakorlása keretében;

⁽¹⁾ HL C 76. E, 2004.3.25., 459. o.

⁽²⁾ HL C 233. E, 2006.9.28., 124. o.

⁽³⁾ HL L 149., 1971.7.5., 2. o.

⁽⁴⁾ HL L 166., 2004.4.30., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 167., 2001.6.22., 10. o.

⁽⁶⁾ HL C 175., 1999.6.21., 42. o.

⁽⁷⁾ HL L 376., 2006.12.27., 28. o.

⁽⁸⁾ HL L 372., 2006.12.27., 12. o.

⁽⁹⁾ EBHT 2000., I-2005.

⁽¹⁰⁾ EBHT 2006., I-5251.

2007. június 7., csütörtök

- F. mivel szakmai pályafutása során soha egyetlen művész sem élvez teljes védeettséget az anyagi bizonytalanságtól;
- G. mivel a művészeti foglalkozások bizonytalan és időnként esetleges jellegének szükséges ellensúlya a biztosra vehető szociális védelem;
- H. mivel Európában egy művész számára ma még gyakorlatilag lehetetlen, hogy pályáivét ismételten felépítse;
- I. mivel meg kell könnyíteni a művészek hozzáférését a munkafeltételekre, a mobilitásra, a munkanélküliségre, az egészségügyre és a nyugdíjra vonatkozó adatokhoz;
- J. mivel a művészi hajlam, a természetes adottságok és a tehetség csak ritkán elegendőek a hivatásszerűen űzött művészi pálya választásához;
- K. mivel egyelőre nem fejlődtek ki megfelelően az egyes művészeti ágakhoz igazodó tanulmányi és/vagy képesítési szerződések;
- L. mivel a művészek számára a szakmai átképzési lehetőségeket ösztönözni kell;
- M. mivel az új tagállamokból a munkavállalók – a művészeket is beleértve – szabad mozgására még mindig bizonyos korlátozások vonatkoznak az átmeneti szabályok csatlakozási okmányokban előírt lehetősége miatt;
- N. mivel a művészeti produkciókban gyakran együtt vesznek részt európai és Közösségen kívüli művészek, akiknek mobilitását nem egyszer akadályozzák a középtávú tartózkodásra szóló vízumok megszerzésével kapcsolatos nehézségek;
- O. mivel a művészek tartózkodása valamely tagállamban leggyakrabban rövid (három hónapnál rövidebb) időtartamra korlátozódik;
- P. mivel mindezen problémák összekapcsolódnak a határokon átvívelő mobilitással – amely a művészeti foglalkozások legfőbb jellemzője –, és rávilágítanak arra, hogy e területen konkrét intézkedések tervbe vételére van szükség;
- Q. mivel elsőrendűen fontos, hogy az amatőr művészi tevékenységeket megkülönböztessük a hivatásszerű művészi tevékenységektől;
- R. mivel a tagállamokban hatékony módon kell biztosítani a művészeti oktatás integrálását az iskolai tantervekbe;
- S. mivel az UNESCO említett egyezménye kitűnő alapot kínál a művészi alkotómunkát végzők tevékenysége jelentőségének elismeréséhez;
- T. mivel a 2001/29/EK irányelv előírja, hogy azon tagállamok, ahol ezt még nem alkalmazzák, nyújtsanak a szerzőnek méltányos díjazást a többszörözés joga alóli kivételek vagy annak korlátozásai esetére (reprográfia, magáncélú többszörözés stb.);
- U. mivel a 2006/115/EK irányelv meghatározza különösen az előadóművészek kizárólagos jogait és jogukat a méltányos díjazáshoz, amelyről nem mondhatnak le;
- V. mivel a szerzők és előadóművészek vagyoni és személyhez fűződő jogai e tekintetben alkotó tevékenységük és általában a kultúrához való hozzájárulásuk elismerését képezik;
- W. mivel a művészi alkotás hozzájárul a kulturális örökség fejlődéséhez, és olyan múltbeli művekből merít ihletet és tárgyat, amelynek megőrzését az államok garantálják;

2007. június 7., csütörtök

A művészek helyzetének javítása Európában

Szerződések

1. felkéri a tagállamokat, hogy a művészi alkotótevékenység támogatása céljából alakítsák ki vagy hajtsák végre a jogi és intézményi keretet a szerződésekre, a szociális biztonságra, az egészségbiztosításra, a közvetlen és közvetett adózásra, továbbá az európai szabályokkal való összhangra vonatkozó egységes és átfogó intézkedéscsomag elfogadásán és végrehajtásán keresztül;
2. hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a művészi munka módszereinek nem hagyományos jellegét;
3. hangsúlyozza emellett, hogy figyelembe kell venni, hogy az előadó-művészettel kapcsolatos minden foglalkozás atipikus és bizonytalan jellegű;
4. ösztönzi a tagállamokat a tanulmányi, illetve képzési szerződések létrehozására a művészeti foglalkozásokban;
5. ennek megfelelően javasolja, hogy a tagállamok segítsék elő a művészek szakmai tapasztalatának elismerését;

A művészek védelme

6. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a művészeti ágazattal folytatott konzultációt követően hozzanak létre a művészek számára az Europasshoz hasonló „európai szakmai nyilvántartást”, amelyben feltüntetésre kerül státuszuk, szerződéseik jellege és azok egymást követő időtartama, valamint foglalkoztatóik vagy az őket alkalmazó szolgáltatók adatai;
7. ösztönzi a tagállamokat a koordináció javítására, valamint a bevált gyakorlatok és az információk cseréjére;
8. nyomatékosan felhívja a Bizottságot egy olyan egységes és közérthető gyakorlati kézikönyv kidolgozására az érintett ágazattal együttműködésben, az európai művészek és a hatósági oldalról érintettek számára, amelyben megtalálható az egészségbiztosítással, a munkanélküliséggel és a nyugdíjjal összefüggő valamennyi – nemzeti és európai – hatályos rendelkezés;
9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az alkalmazható kétoldalú megállapodások függvényében fontolják meg olyan intézkedések kezdeményezésének lehetőségét, amelyek biztosítják egyrészt a harmadik országokból származó művészek szerzett nyugdíj- és társadalombiztosítási jogosultságai átvitelét, miután visszatértek országukba, másrészt a tagállamban végzett munka során szerzett tapasztalatuk elismerését;
10. ösztönzi a Bizottságot arra, hogy indítson be egy olyan kísérleti projektet, amelynek célja külön elektronikus európai társadalombiztosítási kártya létrehozása lenne az európai művészek számára;
11. véleménye szerint egy ilyen kártya, amely tartalmazná a művészre vonatkozó valamennyi információt, megoldást jelenthetne bizonyos, a művészi pályával együtt járó nehézségekre;
12. hangsúlyozza, hogy szükséges pontos különbséget tenni a művészek sajátos mobilitása és az Európai Unió munkavállalóinak általában vett mobilitása között;
13. ennek megfelelően kéri a Bizottságot, hogy összegezze az említett sajátos mobilitással kapcsolatban elért eddigi eredményeket;
14. kéri a Bizottságot, hogy formálisan is nevezze meg a kultúra azon területeit, ahol a kreativitás- és tehetségelszívás kockázata nyilvánvaló, a tagállamoktól pedig azt kéri, hogy ösztönző intézkedésekkel tartsák vissza művészeiket a tagállamok területének elhagyásától, illetve ösztönözzék őket az oda való visszatérésre;

2007. június 7., csütörtök

15. emellett arra kéri a tagállamokat, hogy szenteljének külön figyelmet a zeneművészeti és nemzeti művészeti iskolák és egyéb hivatalosan elismert előadóművészi iskolák által kiállított diplomák és más képzések közösségi szintű elismerésének, ezzel elősegítve, hogy birtokosaik valamennyi tagállamban munkát vállalhassanak és tanulhassanak a bolognai folyamattal összhangban; ezzel összefüggésben sürgeti a tagállamokat az olyan magas szintű személyi és szakmai képzést nyújtó, művészeti iskolai tanulmányok előmozdítására, amelyek nemcsak a tanulók művészi tehetségének fejlesztését teszik lehetővé, hanem más szakmai területek általános készségeivel is felruházzák őket; hangsúlyozza ugyanakkor annak fontosságát, hogy európai szintű kezdeményezések szülessenek a harmadik országok zeneművészeti és nemzeti művészeti akadémiai által kiadott diplomák és egyéb képzések elismerésének megkönnyítésére az Európai Unióban, a tagállamokba belépni kívánó művészek mobilitásának elősegítésére;

16. felkéri a Bizottságot „a művészi alkotótevékenységről és gyakorlásának feltételeiről szóló európai charta” elfogadására az UNESCO-éhoz hasonló kezdeményezés alapján, annak érdekében, hogy megerősödjék a művészeti alkotótevékenységet hivatásszerűen űzők munkájának fontossága és gördülékenyebbé váljon az európai integráció;

17. felhívja a tagállamokat, hogy szüntessenek meg a munkaerőpiachoz való hozzáférés tekintetében mindenféle korlátozást az új tagállamokból érkező, művészeti területen dolgozó munkavállalók számára;

18. felhívja a tagállamokat, amelyek ezt még nem alkalmazzák, hogy a 2006/115/EK és a 2001/29/EK irányelvnek megfelelően szervezzék meg hatékonyan a többszörözés jogával kapcsolatos összes méltányos díjazás, valamint a szerzői és szomszédos jogok jogosultjainak járó méltányos díjazás kifizetését;

19. sürgeti a Bizottságot, hogy végezzen felmérést a tagállamok által annak tényleges biztosítására tett intézkedések elemzéséről, hogy a szerzői és szomszédos jogok jogosultjai méltányos díjazást kapjanak a tagállam által a 2001/29/EK irányelv alapján alkalmazott jogszabályi kivételek és jogaiknak a 2006/115/EK irányelv alapján történő jogszerű hasznosítása miatt;

20. sürgeti a Bizottságot, hogy végezzen felmérést a tagállamok által abból a célból tett intézkedések elemzéséről, hogy elkülönítsék a szerzői és szomszédos jogok jogosultjai méltányos díjazásából keletkezett bevétel egy részét a művészek alkotótevékenységének támogatására valamint szociális és pénzügyi védelmére, valamint elemezze azokat a jogi eszközöket és módszereket, amelyek használhatók lehetnek az élő európai művészek védelmének finanszírozásához való hozzájárulásra;

21. kívánatosnak tartja, hogy a tagállamok tanulmányozzák annak lehetőségét, hogy a művészek számára a jelenleg biztosítottakon felül támogatást nyújtsanak, például megadóztatva az eredeti műalkotások kereskedelmi célú felhasználását vagy jogdíjmentes tolmácsolását;

Vízumpolitika: harmadik országok állampolgárainak mobilitása és foglalkoztatása

22. hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell azokkal a nehézségekkel – illetve a belőlük adódó bizonytalansággal –, amelyek jelenleg bizonyos európai és Közösségen kívüli művészek esetében a munkavállalási engedély céljából kért vízum megszerzését akadályozzák;

23. emlékeztet arra is, hogy a vízum és munkavállalási engedély megadásával kapcsolatos követelményeket a rövid időtartamú munkavállalást lehetővé tevő szerződéssel dolgozó művészek jelenleg nehezen tudják teljesíteni;

24. felkéri a Bizottságot, hogy a művészek esetében gondolja át a vízumok és munkavállalási engedélyek jelenleg hatályos rendszereit, valamint vázolja fel egy olyan ide vonatkozó közösségi szabályozás körvonalait, amely – az egyes tagállamokban már létező gyakorlat szerint – specifikus ideiglenes vízum létrehozását eredményezhetné az európai és a Közösségen kívüli művészek számára;

Élethosszig tartó tanulás és átképzés

25. felkéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre a kulturális ágazatban hivatásszerűen dolgozók számára olyan speciális képzési és oktatási intézményeket, amelyek segítségével e területen valódi foglalkoztatási politika alakítható ki;

2007. június 7., csütörtök

26. felhívja a Bizottságot, hogy gyűjtse csokorba a már létező összes kutatást és kiadványt, valamint tanulmányban elemezze azt, hogy az Európai Unióban jelenleg milyen figyelmet fordítanak a művészi pályákkal összefüggő foglalkozási eredetű betegségekre, például az artrózisra;
27. emlékeztet arra, hogy a művészek tevékenységüket folyamatos jelleggel űzik, s az nem korlátozódik a művészeti előadás vagy a színpadi fellépés időtartamára;
28. ezzel összefüggésben emlékeztet arra is, hogy a próbák időtartama is teljes értékű munkaidőnek számít, és sürgősen el kell érni, hogy ez az idő teljes mértékben beszámítson a pályafutás idejébe mind a munkanélküliség időszakai alkalmával, mind pedig a nyugdíj szempontjából;
29. sürgeti a Bizottságot, hogy értékelje az előadóművészetek terén folyó szakképzés tekintetében az európai együttműködés és cserék tényleges szintjét, és mozdítsa elő az ilyen intézkedéseket az „egész életen át tartó tanulás és kultúra 2007”, valamint a „2009, az oktatás és a kultúra európai éve” programok keretében;

Az amatőr tevékenységek átalakítása felé

30. hangsúlyozza, hogy valamennyi, kifejezetten a szociálisan hátrányos helyzetű közönségszereplők irányában kifejtett művészeti és kulturális tevékenységet támogatni kell ezen csoportok integrációjának elősegítése végett;
31. hangsúlyozza az amatőr művészi tevékenységek – mint a helyi lakosság integrációjának és a polgári társadalom kialakításának központi eleme – fontosságát;
32. hangsúlyozza, hogy a külön formális képzésben nem részesült, hivatásos karrierre törekvő művészeknek jól tájékozottnak kell lenniük a szakma egyes vonatkozásait illetően;
33. ezért felkéri a tagállamokat, hogy az amatőr tevékenységeket a hivatásos művészekkel való folyamatos kapcsolat fenntartása mellett ösztönözzék és segítsék;

A művészeti és kulturális képzés biztosítása a legfiatalabb kortól kezdve

34. felkéri a Bizottságot, hogy tanulmányban elemezze az Európai Unióban folyó művészeti képzést (annak tartalmát, a nyújtott képzés hivatalos vagy egyéb jellegét, az eredményeket és a karrierlehetőségeket) és annak eredményeiről két éven belül tájékoztassa;
35. sürgeti a Bizottságot, hogy ösztönözze és mozdítsa elő a művészetet tanuló európai hallgatók mobilitását a nemzeti konzervatóriumok és művészeti akadémiák hallgatói között csereprogramok megerősítésével Európán belül és kívül;
36. felkéri a Bizottságot, hogy biztosítsa a pénzügyi eszközöket azokhoz az intézkedésekhez és kísérleti projektekhez, amelyek a művészeti oktatással foglalkozók számára lehetővé teszik az iskolai környezetben nyújtott művészeti oktatás terén megfelelő modellek kialakítását az információ- és tapasztalatcserét megalapozó európai rendszer létrehozásával;
37. ajánlja a tagállamoknak, hogy erősítsék meg a művészeti képzésben dolgozó oktatók képzését;
38. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tanulmányozzák az oktatók és fiatal művészek cseréjéhez egy Erasmus típusú európai mobilitási alap megvalósításának lehetőségét; emlékeztet ezzel összefüggésben a kultúrára szánt európai költségvetés növelésével kapcsolatos törekvéseire;
39. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy indítsanak tájékoztató kampányt a művészeti oktatás minőségének garantálása céljából;

*

* *

40. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak.